

О.В. ТАРАСОВА, канд. психол. наук, доц., Криворізький національний університет
І.В. ТАРАСОВ, викладач, Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей

ТВОРЧИСТЬ ЯК УМОВА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

У психолого-педагогічній літературі немає сталого визначення творчої особистості педагога, хоча ця проблема цікавила багатьох науковців. Так, наприклад, Д. Богоявленська визначає творчу особистість через її інтелектуальну ініціативність, В. Загвязинський – через її ставлення до навчально-пізнавальних завдань, Н. Кузьміна – через зв'язок творчої активності особистості із самовдосконаленням, П. Кравчук – через її творчий потенціал, Н. Кичук – через її спрямованість на творчість, інтелектуальну активність, поєднання науково-педагогічного мислення і творчої уяви, що виявляється у творчому характері професійної праці. Як вказує Г. Нагорна, індивідуальність творчого викладача – це унікальна здатність здійснювати виховний вплив на здобувачів освіти.

У нових соціально-педагогічних умовах, враховуючи процеси реформування освіти, до викладачів закладів професійної освіти висунуто нові вимоги: по-перше, викладач є суб'єктом педагогічної діяльності, а не носієм сукупності наукових знань та способів їх передавання; по-друге, викладач орієнтований на розвиток здібностей, творчого потенціалу здобувачів освіти. Сьогодення підвищує вимоги до професійного рівня фахівця, націлює на формування особистості ініціативної, самостійної, наділеної професійним творчим мисленням. Тому актуальною постає проблема розвитку у майбутнього викладача професійного навчання творчих здібностей, творчої уяви, професійного творчого мислення.

Предметом наукової дискусії сьогодення є проблема можливості та шляхів навчання педагогічній творчості. Спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток творчої особистості вимагає від викладача вміння працювати у творчому режимі, нестандартних напрямках, постійно вдосконалювати свою професійну діяльність, створювати власну творчу лабораторію, опанувати специфічні форми і методи, що спрямовано на розвиток творчих можливостей здобувачів освіти, їхніх талантів і обдарованості. З цього погляду можна визначити критерії творчої педагогічної діяльності педагога професійного навчання:

розробка нових підходів до навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти;

бачення нової проблеми в зовні знайомій ситуації, знаходження варіативних шляхів її розв'язання;

проведення систематичного самоаналізу професійної діяльності, науково-дослідної роботи з творчого узагальнення власного досвіду та досвіду колег;

володіння формами і методами керування творчою навчальною діяльністю здобувачів освіти з метою розвитку їхніх творчих можливостей;

оригінальне конструювання навчально-виховного процесу.

У процесі розвитку творчих здібностей важлива роль належить викладачеві, який здатний спрямувати здобувачів освіти на шлях пошуків, допомогти їм увійти в атмосферу творчості, в коло ідей, робота над якими розкриває широкі можливості для самостійного пошуку і нових знахідок. Але без особистого захоплення пізнанням, професійної компетентності цього досягнути складно. Здобувач освіти повинен мати зразок, приклад для наслідування. Адже сучасне життя суспільства висуває вимоги до виховання творчої особистості, здатної самостійно мислити, пропонувати оригінальні ідеї та приймати нестандартні рішення. А це, в свою чергу, вимагає нових підходів до підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. Упровадження інтегративних курсів, інформаційних технологій, проведення тренінгових занять при вивченні фахових дисциплін – це лише окремі аспекти впровадження сучасних технологій навчання. Вони, на думку науковців, забезпечують знання та репродуктивні вміння, а також сприяють розвиткові творчих якостей особистості. Тому уміння працювати зі здобувачами освіти, підтримка творчого потенціалу особистості, формування професійних якостей та розвиток професійного мислення, педагогічна майстерність, педагогічна техніка – одні зі складових психолого-педагогічної компетенції педагога професійного навчання.